

ANDERS LA COUR (RED.):

HISTORIENS OG ØKONOMIENS FILANTROPI

SOCIAL KRITIK nr. 133, 25. årgang 2013.
© Selskabet til Fremme af Social Debat

Redaktør: Benny Lihme / ben@socialkritik.dk
Redaktionens adresse:
Social Kritik, Nansensgade 68 kld.
1366 Kbh. K
Tlf: 33 93 99 63
www.socialkritik.dk

Betaling: Danske Bank
SWIFT-BIC: DABADKKK.
IBAN: DK08 3000 0002 8025 62
Reg.nr.: 9570 Konto: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 400,-
Nummer 133: Kr. 110,-

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Grafisk tilrettelægning og forsideillustration:
Susanne Whitta Jørgensen, Grafisk Himmel

Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen "Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme og deltage i den offentlige debat om sociale emner. En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet, er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og den sociale praksis. Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti- og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af:
Flemming Balvig, Johs. Bertelsen,
Ning de Coninck-Smith, Anders La Cour, Tine Rask Eriksen, Thorkild Høyer, Ejler Johansen,
Birgit Kirkebæk, Ida Koch, Øjvind Larsen,
Birger Steen Nielsen, Henning Salling Olesen,
Benedicta Pécseli, Knud Erik Pedersen,
Annick Prieur, Flemming Røggilds, Lone Scocozza,
Ove Sernhede, Søren Smidt, Peter Thielst,
Morten Thing, Jørn Vestergaard, Joachim Wrang.

For at være på forkant med tidsånden har jeg overvejet at installere Bob Dylans "Gotta Serve Somebody" som ringetone på min mobil. For tidsånden er jo præget af filantropi, socialt ansvar, gøre gode & uegennyttige tjenester for samfundets svage. Det er lige meget, hvem og hvad man er ("You may be a business man or some high degree thief"), alle kan være med i godhedsracet, lød det i His Bobness' kristne periode.

Der er således sket en del, siden vi her i Social Kritik (82/2002) publicerede den anerkendte Boston sociolog Alan Wolfes klargørende tekst "Hvad er altruisme?"

Ikke fordi altruismen i dag foreligger klart defineret, der er snarere tale om, at den som et patchwork tæppe træder frem i mange forskellige forklædninger på mange forskellige scener.

De klassiske religiøse "Vor Gud han er så fast en borg"-scener er der stadigvæk. Mens Frelsens Hær har sunget sig gennem 125 år, har Kirkens Korshær og Kristeligt Studenter-Settlement for nylig fejret de første 100 år.*)

For Frelsens Hær gælder det fortsat om at vinde Danmark for Kristus, de har vredet Dylan og tror, at det drejer sig om "Gotta Save Somebody". De frivillige i Hæren er ikke frivillige på den nyliberale måde, de er kaldet af Gud til at udøve en pligt opgave. Hos Frelsens Hær har Gud døgnåbent. Og så er han i øvrigt den samme i går og i dag og til evig tid.

2011 var udnævnt til at være et såkaldt "frivillighedsår", hvor frivillige kunne "yde en merværdi til samfundet". I et par årtier har især Staten interesseret sig for de frivillige som en ressource, der ikke er råd til at overse. Ja, Staten har interesseret sig så meget for de frivillige, at de er blevet absorberet af selv samme Stat som en særlig "frivillig sektor". Omend frivilligheden er blevet parret ideologisk med tanken om at styrke de civile samfund, er det ægteskabet mellem markedet/virksomhederne og filantropien/det frivillige sociale arbejde, som står i centrum for dette nummer af Social Kritik (på en behørig historisk-filosofisk grund). Og så, også det i pagt med tidsånden, kommer filantropi temaets forfattere alle fra Copenhagen Business School.

INDHOLD

Øjvind Larsen FILANTROPI. Den normative udvikling fra antikken til den globale tidsalder	4
Steen Vallentin ÉT SKRIDT FREM ... OG TO TILBAGE? CSR som filantropi	18
Anders la Cour & Joakim Kromann ØKONOMIENS FILANTROPI – og det sprog den fremstår i	32
Claus Bryld SOCIALDEMOKRATIET, VELFÆRDSSTATEN OG HVA' SÅ? Et dybdeperspektiv på det gamle arbejderparti	44
Peter Thielst DET VAR ENGANG EN VELFÆRDSSTAT – og imorgen kommer der en rigtig god løsning (en slags anmeldelse)	54
Adam Johansen SOM PLANLAGT: FLERE FATTIGE OG LANGVARIGT FATTIGE BØRN (kommentar)	58
Benny Lihme KAPITALISMENS SPEJDERDRENGE (anmeldelse)	63
Inger Glavind Bo ”DET SKER IKKE FOR MIG” Social kategorisering af voldsramte kvinder	64
Mads Ananda Lodahl DE TOSPROGEDE OG DE HOMOSEKSUELLE – synlige og usynlige minoriteter i folkeskolen	78
Martin Severin Frandsen LOKALSAMFUNDSARBEJDET UNDER ANKLAGE. – et svar til aktuelle byteoretiske kritikere	85

Ikke at de kaster sig blindt ud i virksomhedernes godhedsbølger, de træder nærmere et par skridt tilbage på strandkanten for at se og analysere, hvad det egentlig er "business" her har gang i.

Er der tale om en substantiel bølge energi, eller bare nogle sprøjt på overfladen? Er Corporate Social Responsibility-sproget, i lighed med New Public Management-sproget, den rene konditor kunst? Er det nye virksomheds sprog, med dets overvældende brug af eufemismer, ikke (nok) et eksempel på, at sproget ved selve dets natur underminerer den betydning, som det forsøger at fremme?

Måske er der virkelig noget at begejstres over på vegne af de svage. Sikkert synes det at være, at de gode og frivillige socialt ansvarlige selv profiterer af fænomenet. I den mere end 100 år gamle "Den protestantiske etik og kapitalismens ånd" gjorde sociologen Max Weber gældende, at man kunne redde sin sjæl ved at arbejde og være nøjsom. Noget tyder på, at denne Weber'ske pointe i dag er blevet twistet, så det er gennem frivilligt socialt arbejde, at man kan redde sin sjæl.

Et bemærkelsesværdigt remake af den kapitalistiske ånd er måske ved at finde sted. . .

li-

*)

Bente Dahl Jensen (red.): Suppe, sæbe, frelse i 125 år. Frelsens Hær i Danmark 1887-2012. (2012)

Pia Fris Laneth: Respekt. Historier fra Settlementet på Vesterbro. (2011)

Finn Slumstrup: Dér, hvor ingen andre er. En fortælling om Kirkens Korshær. (2012)

